

Kvalitetsvurdering af VejleMuseerne 2021

Indholdsfortegnelse

Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering	3
Kvalitetsvurdering af Vejle Museerne i 2013.....	3
Fakta om Vejle Museerne.....	4
Kvalitetsvurderingens fokusområder	5
Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse	5
Ressourcegrundlag.....	7
Forskning.....	9
Formidling.....	11
Samlingsvaretagelse	14
Museumslovens kapitel 8.....	17
Baggrund.....	18
1. Kvalitetsvurderingsforløbet på Vejle Museerne 2021	18
2. Om Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger.....	20

Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering

Det er Slots- og Kulturstyrelsens samlede vurdering, at Vejle Museernes opgavevaretagelse er tilfredsstillende.

Slots- og Kulturstyrelsen konstaterer, at museet har fulgt op på en række af de forhold, der blev påpeget ved kvalitetsvurderingen i 2013.

- Museet har udarbejdet en visionsplan med en mission og vision samt en række mål for museet, men det udestår at udarbejde en samlet strategi for museets virksomhed, som sikrer en tydelig sammenhæng mellem museets mission, vision, mål og den faglige opgavevaretagelse samt relaterer den museumsfaglige opgavevaretagelse til museets organisation og ressourcer.
- Museet har fokuseret sin faglige profil gennem udskillelsen af Egnsmuseet i Vandel, men museet kan med fordel skærpe sin faglige profil yderligere gennem en fokusering af sit kunsthistoriske ansvarsområde og sine fokusområder inden for nyere tids kulturhistorie. I forbindelse med udarbejdelsen af en strategi for museets samlede virksomhed bør museet desuden genoverveje, hvorvidt alle museets besøgssteder i tilstrækkelig grad understøtter museets skærpede faglige profil.
- Museet producerer løbende forskning inden for hele museets ansvarsområde og indgår i relevante netværk og samarbejder med henblik på at styrke museets faglige kompetencer.
- Museet har en differentieret, mangfoldig og eksperimenterende formidlingsvirksomhed rettet mod forskellige målgrupper. Museet har udviklet Vingsted Jernalder og Vejle Kunstmuseum til velfungerende udstillingssteder og arbejder mod en kvalitativ udvikling af formidlingen og udstillingerne i Kulturmuseet, ved Ravingbroen og Egtvedpigens grav. Der foreligger ikke planer for, hvordan museets vil skabe et tilsvarende kvalitetsniveau på de resterende besøgssteder.
- Museet arbejder professionelt og struktureret med sit bevaringsarbejde. Bevaringsforholdene er blevet væsentligt forbedret efter udskillelsen af Egnsmuseet i Vandel, og samlingen er senest blevet udviklet gennem en omfattende gennemgang af museets håndværkssamling.
- Museet har etableret et godt samarbejde med planmyndighederne om museumslovens kapitel 8 arbejde, men på det arkæologiske område udestår at udarbejde en undersøgelsesstrategi og de interne strategier og retningslinjer, som understøtter den arkæologiske opgavevaretagelse.

Kvalitetsvurdering af Vejle Museerne i 2013

Vejle Museerne blev kvalitetsvurderet af Slots- og Kulturstyrelsen i 2013. Styrelsen konkluderede bl.a. følgende i rapporten:

- Museet har efter fusionen i 2012 fortsat behov for konsolidering og udvikling af sin virksomhed organisatorisk, strategisk og fagligt, herunder at færdiggøre museets strategi for den samlede virksomhed og overveje en yderligere skærpelse af den faglige profil inden for nyere tids kulturhistorie og kunsthistorie. I forbindelse med færdiggørelsen af sin strategi skal museet overveje og prioritere de enkelte besøgssteders tilknytning til den fremtidige museums virksomhed, og vurdere hvordan besøgsstederne fremover understøtter museets faglige profil. Strategien skal sikre sammenhængen mellem de museumsfaglige opgaver.
- Museet forsker efter det almene forskningsbegreb inden for alle tre ansvarsområder om end i begrænset omfang inden for kunsthistorie. Med henblik på at prioritere museets ressourcer anbefales museet at tilpasse sin forskning til den skærpede faglige profil og at tydeliggøre sammenhængen mellem forskningens fokus, emner samt de øvrige museumsfaglige opgaver og museets skærpede faglige profil.
- Museet bør fortsætte sit arbejde med en professionel og kvalitativ udvikling af museets formidling på alle museets besøgssteder, så der sikres en ensartet kvalitet på niveau med Kulturmuseet og Vingsted Historiske Center. Museet bør desuden prioritere at formalisere sit samarbejde med undervisningssektoren og at deltage i Den nationale brugerundersøgelse.
- Museet blev anbefalet, at tilpasse sin indsamlingsstrategi til den skærpede faglige profil og gennemgå den behandlingskrævende del af samlingen. Museet skal overveje at afvikle magasinet i Vandel samt vurdere, hvorvidt bevaringsforholdene i udstillingerne på Egnsmuseet i Vandel kan bringes på et acceptabelt niveau. Museet blev anbefalet af dokumentere sin registreringshistorik.
- Museet skal afvikle et mindre beretningsefterslæb samt opdatere sine indberetninger til Fund og Fortidsminder. Det blev desuden anbefalet at etablere et formaliseret kapitel 8-samarbejde med Vejle og Fredericia kommuner.

Kvalitetsvurderingsrapporten fra 2013 kan læses her: [Kvalitetsvurdering Vejle Museerne 2013](#)

Fakta om Vejle Museerne

Vejle Museerne er et statsanerkendt museum med ansvar for kunsthistorie, nyere tids kulturhistorie i Vejle Kommune med undtagelse af den tidligere Give Kommune samt arkæologi i Vejle, Fredericia og Hedensted kommuner.

Vejle Museerne er en kommunal institution. Vejle Kommune er museets offentlige hovedtilskudsyder.

Museet omfatter 10 besøgssteder:

- Kulturmuseet i Vejle
- Vejle Kunstmuseum
- Vingsted Jernalder
- Randbøldalmuseet
- Tørskind Grusgrav (Robert Jacobsen - Jean Clareboudt Landskabsskulptur)

- Egtvedspigens grav
- Bindeballe Station
- Ravningbroen
- Munkenes Teglovn
- Vejle Vindmølle.

Nøgletal for museet 2020

- Museets samlede omsætning var på 35,2 mio. kr. (35 mio. kr. i 2019).
- Museet rådede over 29 årsværk, heraf 14 videnskabelige årsværk. (26 årsværk, heraf 14 videnskabelige årsværk i 2019).
- Museet havde 84.518 brugere (99.605 i 2019).

Kvalitetsvurderingens fokusområder

Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse

a. Arbejdsgrundlag

- Museets vedtægter er opdaterede. Museet har ansvar for nyere tids kulturhistorie i Vejle Kommune med undtagelse af den tidligere Give Kommune. Inden for nyere tid sætter museet i henhold til vedtægterne fokus på bysamfundene samt den transport- og administrationsmæssige kulturhistorie. Museet har ansvar for arkæologi i Vejle, Fredericia og Hedensted kommuner. Der angives ikke fokus for det arkæologiske ansvarsområde i vedtægterne. Museet har desuden et bredt kunsthistorisk ansvar for dansk maleri og skulptur med hovedvægt på værker fra 1850 til i dag samt dansk grafik og tegnekunst fra 1500 til i dag og europæisk grafik fra ca. 1500-1850. Samtidig skal museet i henhold til vedtægterne bestræbe sig på til stadighed at lokalisere de mest bærende og fremadskuende tendenser i den nyeste danske kunst.
- Museet har udarbejdet en kortfattet visionsplan for 2021-2025. Den indeholder en mission om at være borgernes hus, en overordnet vision for museet med fire værdier samt en række overordnede mål og tiltag, som skal udvikle museets formidling og service. Visionsplanen indeholder ikke mål for museets forskning og samlingsvaretagelse. Visionsplanens mål er ikke omsat i handleplaner, som konkretiserer indsatserne og tydeliggør prioriteringerne i forhold til museets ressourcer.
- Museet har ikke en overordnet strategi for museets samlede virksomhed, der forbinder museets mission og vision med museets museumsfaglige opgaver, organisation og ressourcer. Museet har udarbejdet selvstændige strategier for forskning, indsamling og bevaring, og det oplyser, at arbejdet med at udarbejde en formidlingsstrategi pågår.
- Siden seneste kvalitetsvurdering har museet udskilt Egnsmuseet i Vandel, men museets arbejdsgrundlag mangler fortsat en skærpelse af museets faglige fokus inden for kunsthistorie og nyere tids kulturhistorie samt en stillingtagen til, hvordan alle museets besøgssteder medvirker til at understøtte museets skærpede faglige profil.

- Museet oplyser, at visionsplanen for 2021-2025 er skrevet med afsæt i Vejle Kommunes politik for kultur, idræt og fritid 2019-2022.

b. Organisation

- Museet er organiseret som en enhedsorganisation bestående af fire afdelinger: Ledelse, Administration og forvaltning, Formidling og kommunikation samt Arkæologi og forskning. Museet oplyser, at organiseringen er historisk betinget og i højere grad afspejler strukturen i personaleansvar end den egentlige opgavevaretagelse. Museumsfaglige opgaver som f.eks. forskning og formidling løses i samarbejder på tværs af enhederne.
- Museet har ingen museumsforening.
- Museet har tilknyttet et mindre antal frivillige.

c. Ledelse

- Da museet er en kommunal institution består museets bestyrelse af Vejle Kommunes Kultur- og Idrætsudvalg, hvorved museets bestyrelse ikke er udpeget på baggrund af deres særlige professionelle kompetencer i relation til museets virksomhed. Bestyrelsen består af seks mænd og en kvinde. Alders gennemsnittet er på 54 år.
- Der er en klar opgave og ansvars- og opgavefordeling mellem bestyrelsen og museets daglige leder.
- Bestyrelsen gennemgår årligt museets arbejdsgrundlag og evaluerer årligt fremdriften i museets strategi, mål og planer samt samarbejdet med museets leder.
- Bestyrelsen sikrer ikke, at oplysninger af offentlighedens interesse er til stede på museets hjemmeside.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har formuleret en visionsplan og strategier for flere af museets faglige opgaver.
- at bestyrelsen årligt evaluerer fremdriften i museets strategi, mål og planer, bestyrelsens arbejde og samarbejde med museets leder.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet arbejdsgrundlag ikke indeholder en strategi for museets samlede virksomhed, som sætter mål for den samlede museumsfaglige opgavevaretagelse relateret til museets organisation og ressourcer.
- at det faglige fokus for det arkæologiske ansvarsområde ikke fremgår af vedtægterne, og at der udestår at skærpe det faglige fokus inden for nyere tids kulturhistorie og det kunsthistoriske ansvarsområde.
- at bestyrelsen ikke sikrer, at oplysninger, som er af interesse for museets interessenter, er offentligt tilgængelige på museets hjemmeside.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet udarbejder en samlet strategi for museets virksomhed, som sikrer en tydelig sammenhæng mellem museets mission, vision, mål og den faglige opgavevaretagelse. Strategien skal sikre sammenhæng mellem de museumsfaglige opgaver og relatere dem til museets organisation og ressourcer gennem faglige strategier, retningslinjer og handlingsplaner.
- at museet beskriver det faglige fokus i det arkæologiske ansvarsområde i vedtægterne og overvejer om museet har ressourcer til at løfte det brede ansvarsområde inden for det kunsthistoriske område. Herudover overvejer hvordan museets besøgssteder understøtter museets profil og udviklingen heraf.
- at museets ledelse benytter Kulturministeriets anbefalinger til god ledelse af selvejende kulturinstitutioner til at overveje behov og muligheder for at supplere den ledelsesmæssige sparring med museets leder i det omfang bestyrelsen ikke repræsenterer faglige kompetencer (f.eks. museumsdrift og forretningsudvikling), der fremadrettet kan understøtte museets videre udvikling. Dette kan for eksempel ske i form af et advisory board.
- at museets bestyrelse sikrer at oplysninger, som har offentlighedens interesse, er offentligt tilgængelige på museets hjemmeside.

Ressourcegrundlag

a. Økonomi

- Museets samlede indtægter var på 35 mio. kr. (afrundet) i 2019 og på 35,2 mio. kr. (afrundet) i 2020. Indtægterne fordeles således:

	2019	2020
Tilskud fra staten:	9,2 mio. kr.	8,5 mio. kr.
Tilskud fra Vejle Kommune:	11,1 mio. kr.	11,4 mio. kr.
Ikke-offentlige tilskud:	1,5 mio. kr.	0,7 mio. kr.
Egen indtjening:	13,3 mio. kr.	14,7 mio. kr.

- I det statslige tilskud indgår projekttilskud og visningsvederlag fra staten på 1,2 mio. kr. i 2019 og 0,3 mio. kr. i 2020.
- Ud over det årlige kommunale driftstilskud understøtter kommunen museet ressourcemæssigt med vederlagsfri varetagelse af den udvendige vedligeholdelse af de kommunalt ejede bygninger, økonomi- og lønadministration samt løbende rådgivning i forhold til IT og personalejura. Herved friholdes museet for opgaver og udgifter, så ressourcerne kan anvendes på museumsfaglige opgaver. Museet betaler selv for vedligeholdelse af udendørsarealer.
- Den bygherrebetalte arkæologi udgjorde 11,2 mio. kr. af museets egenindtjening i 2019 og 13,2 mio. kr. af museets egenindtjening i 2020. Når der ses bort fra denne indtægtsdækkede virksomhed udgjorde museets egenindtjening og ikke-offentlige tilskud en begrænset del af museets omsætning. De offentlige tilskud udgjorde henholdsvis 85 % og 90 % af museets omsætning i 2019 og 2020, når der ses bort fra den bygherrebetalte arkæologi. Museet oplyser, at en fundraisingstrategi er under udarbejdelse.

- Vejle Museerne har i 2019 udarbejdet et særskilt regnskab med noter i henhold til driftstilskudsloven og – bekendtgørelsen. Regnskabet er blevet revideret særskilt i forbindelse med revisionen af Vejle Kommunes regnskab. I 2020 er der alene udarbejdet en ledelsesberetning og et særskilt revisionsprotokollat. Der foreligger ikke et særskilt regnskab med noter for museet. Dette betyder, at det er vanskeligt for offentligheden at få indsigt i museets økonomi, og der er ikke udarbejdet en note 62 om direkte og indirekte udgifter knyttet til bygherrebetalte større forundersøgelser og arkæologiske undersøgelser.

b. Medarbejdere

- Museet rådede i 2020 over 26 fastansatte årsværk, heraf 14 videnskabelige årsværk – tre på ph.d.-niveau eller derover. Museet rådede desuden over tre årsværk i tidsbegrænsede stillinger. Ingen af disse var videnskabelige medarbejdere.
- Tre af de fastansatte årsværk blev udført af medarbejdere i fleksjob eller lignende løntilskudsordninger.
- Museet oplyser, at medarbejderne besidder de nødvendige kompetencer og kvalifikationer, og at museet løbende sikrer kompetenceudvikling af sit personale.
- Museet anslår, at frivillige varetog arbejde svarende til 3 årsværk i 2020.

c. Bygninger

- Museet har indgået en driftsaftale med Spinderihallerne vedr. Kulturmuseet, lokaler til arkæologerne og administration. Der er indgået en lejeaftale om magasinplads i Fælles Museumsmagasiner i Vejle. Naturstyrelsen ejer Ravning Station og Bindeballe Station. Museet har indgået en driftsaftale med Naturstyrelsen om Ravning stationsbygning. Ifølge aftalen dækker museet driftsomkostninger op til 75.000 kr., mens Naturstyrelsen dækker det resterende beløb. Der er desuden indgået en lejeaftale med Naturstyrelsen om Bindeballe Station. Museets øvrige besøgssteder ejes af Vejle Kommune, som varetager det udvendige vedligehold og stiller lokalerne vederlagsfrit til rådighed for museet. Museet har ansvaret for den indvendige vedligeholdelse.
- I 2020 udgjorde museets udgifter til bygningsdrift og -vedligehold 12,1 % af museets samlede udgifter.
- Museet har ikke en langsigtet, prioriteret vedligeholdelsesplan for vedligehold af sine bygninger, men er omfattet af Vejle Kommunes vedligeholdelsesplan.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet har stor ressourcemæssig opbakning fra Vejle Kommune.

Det er tilfredsstillende:

- at museets medarbejdere besidder de nødvendige kompetencer og kvalifikationer, og at museet løbende sikrer kompetenceudvikling af personalet.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet har en begrænset fondsfinansiering og egenindtjening (ud over indtægterne fra den arkæologiske virksomhed).

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museets regnskabsmateriale giver et ufuldstændigt billede af museets økonomi, og at museet ikke opfylder driftstilskudsbekendtgørelsens krav om revideret årsregnskab.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet færdiggør sin fundraisingstrategi og arbejder på at forøge sin egenindtjening og fondsfinansiering.
- at museet sikrer, at museets regnskab fremadrettet opfylder kravene i driftstilskudsbekendtgørelsen, og indrapporterer alle modtagne tilskud i den årlige regnskabsindberetning til Slots- og Kulturstyrelsen.

Forskning

Museet er forpligtet til at forske inden for sit ansvarsområde og stille sin viden til rådighed for omverdenen. Museets forskning er videnskabeligt arbejde baseret på faglige problemstillinger relateret til museets ansvarsområde.

- Museet har en nedskrevet strategi for den samlede forskningsindsats for perioden 2021-2025. Strategien skelner ikke skarpt mellem formidling og forskning og mangler konkrete mål for de enkelte forskningstiltag, herunder forskningsprodukt, publikationskanal, tidsplan og relation til museets organisatoriske og ressourcemæssige forhold samt sammenhæng med museets indsamlingsstrategi.
- Til brug for Slots- og Kulturstyrelsens vurdering af museets forskning har museet indsendt en oversigt over sine fagfællebedømte og publicerede forskningspublikationer for perioden 2017-2020. I perioden har museet produceret 29 fagfælle bedømte publikationer nationalt og internationalt, fordelt på 15 inden for arkæologi, syv inden for nyere tids kulturhistorie, fem inden for kunsthistorie samt to tværfaglige publikationer.
- På det arkæologiske område placerer de seneste års forskning sig centralt i museets ansvarsområde, og de aktuelle forskningsprojekter fremhæver hidtil underrepræsenterede områder inden for museets arkæologiske ansvarsområde eksempelvis vådområder, middelalder i Vejle samt borge og voldsteder. Museet har indgået en samarbejdsaftale med Aarhus Universitet om et forskningsprojekt, om museets ældre stenaldersamling med henblik på at kunne forske inden for denne del af ansvarsområdet.
- Inden for nyere tid har museets forskningsproduktion de seneste fire år afspejlet en ressourcemæssig nedprioritering af området, da der aktuelt kun er en nyere tids museumsinspektør med forskningsopgaver. Periodens forskningspublikationer placerer sig inden for museets ansvarsområde, men en begrænset del af museets forskning placerer sig centralt inden for museets vedtægtsbestemte fokus på bysamfundene samt den transport- og administrationsmæssige kulturhistorie.

- Inden for det kunsthistoriske ansvarsområde har museet i perioden 2013-2020 haft eksterne forskningsressourcer tilknyttet, som har bidraget med forskningsartikler som placerer sig centralt i museets ansvarsområde. Museets fastansatte kunsthistoriske inspektører har ikke produceret forskning siden 2018.
- Museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder med andre museer og vidensinstitutioner om forskningsprojekter, herunder Nationalmuseet, Aarhus-, København- og Syddansk Universitet.
- Forskningen er organiseret i enheden Arkæologi og forskning, hvor der indgår inspektører fra nyere tid og arkæologi. Museet oplyser at opgaven i praksis varetages på tværs af organisationen, og at museets inspektører (2 kunsthistorikere, 6 arkæologer og 1 historiker) har 25 % øremærket forskningstid.
- Museet gennemfører ikke systematiske evalueringer af, hvorvidt forskningsproduktionen står mål med de forbrugte ressourcer.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet har en stor og løbende forskningsproduktion inden for centrale dele af museets arkæologiske ansvarsområde.
- at museets inspektører har 25 % øremærket forskningstid.

Det er tilfredsstillende:

- at museet i den seneste fireårige periode løbende har produceret forskning inden for nyere tids kulturhistorie og kunsthistorie, om end museets kunsthistoriske inspektører ikke har bedrevet forskning siden 2018.
- at museets forskningsstrategi på det arkæologiske og kunsthistoriske område i vid udstrækning dækker det vedtægtsbestemte ansvarsområde.
- at museet indgår i relevante, faglige netværk og samarbejder med andre museer og vidensinstitutioner nationalt og internationalt og har indgået samarbejdsaftale med Aarhus Universitet med henblik på at forske inden for hele sit arkæologiske ansvarsområde.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at forskningsstrategien ikke skelner klart mellem formidling og forskning, da det gør det vanskeligt at vurdere omfanget af den planlagte forskningsproduktion.
- at museet i sin forskning inden for nyere tid kun vedrører dele af museets vedtægtsbestemte fokusområder.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet i sin forskningsstrategi præciserer sit forskningsmæssige emnefelt inden for alle tre ansvarsområder, skelner mellem forskning og formidling og sætter mål for forskningens kvalitet, niveau, publicering og handlingsplaner samt de enkelte projekters ressourceforbrug.

- at museet prioriterer at omsætte de kunsthistoriske museumsinspektørers øremærkede forskningstid til forskningspublikationer.
- at museet overvejer, hvorvidt museets vedtægtsbestemte fokusområder inden for nyere tid understøtter museets faglige profil og fremover sikrer at forskningen placerer sig centralt i museets ansvars- og fokusområder.
- at museet evaluerer sin forskning systematisk.

Formidling

Museet er forpligtet til at formidle sit ansvarsområde for offentligheden. Gennem formidling bringer museet sin forskningsbaserede viden i spil i institutionen, i forhold til borgerne og det omgivende samfund.

a. Formidling

- Museet har en omfattende formidlingsvirksomhed på og uden for museets besøgsadresser. Museet formidler sit ansvarsområde gennem udstillinger (fysiske og digitale), guidede ture, foredrag, workshops, forskellige arrangementer, undervisning, publikationer, hjemmesider og sociale medier. Den samlede formidlingsvirksomhed er varieret med brug af forskellige formidlingsformater, der er rettet mod forskellige målgrupper.
- Museet har i alt 10 besøgssteder og arbejder efter fusionen i 2012 fortsat på at udvikle og skabe den røde tråd og sammenhæng i museets samlede formidling. For at fokusere museets ressourcer og skærpe museets formidlingsprofil differentierer museet sin formidlingsindsats og har opdelt besøgsstederne i to kategorier. De tre store og primære besøgssteder (Kulturmuseum i Vejle, Vejle Kunstmuseum og Vingsted Jernalder) er bemandede og her tilbydes et bredt udbud af formidlingstilbud hele året. På de 7 mindre og sekundære besøgssteder (Egtvedpigens grav, Tørskind Grusgrav, Randbøldal museum, Bindeballe Station, Ravingbroen, Vejle Vindmølle og Munkenes Teglovn) arbejder museet i et varierende omfang med at ajourføre og aktualisere udstillingerne, mens øvrige formidlingstiltag er begrænsede, og hovedparten af besøgsstederne i vid udstrækning er "selvkørende" uden bemanning. Museet har i 2016 udskilt besøgsstedet Egnsmuseet i Vandel til den lokale museumsforening.
- Formidlingen rækker emnemæssigt meget bredt og varierer kvalitativt. Kategorien sekundære besøgssteder rummer ubemandet, utidssvarende formidling uden brug af differentierede formidlingsformer ved Bindeballe Station, Ravingbroen og Munkenes Teglovn; en ny udstilling ved Egtvedpigens grav, landskabsskulpturer af billedkunstnerne Robert Jacobsen og Jean Clareboudt med uddybende digital guide og formidling i Tørskind Grusgrav, og en delvis opdateret udstilling på Randbøldal museum om papir- og klædefabrikken. Det faglige og formidlingsmæssige fokus i Randbøldal museums samlede formidling fremstår dog uklart, og det er en udfordring for den formidlingsmæssige kvalitet. Kategorien primære besøgssteder rummer formidlingsaktiviteter i Kulturmuseum i Vejle, hvor museet fortæller danmarkshistorien fra oldtid

til i dag set fra Vejle, herunder fast udstilling fra 2013 og særudstillinger, hvor der anvendes og eksperimenteres med varierede digitale og brugerinddragende formidlingsformer. I Vejle Kunstmuseum anvendes og eksperimenteres der med nye varierede udstillingsformater, brugerinddragelse, digitale formidlingsformer og traditionel formidling. Ved Vingsted jernalder, der er et videnspædagogisk center, introduceres brugerne til livet i jernalderen gennem forskellige historiske jernalderaktiviteter. Museet udviklede tre nye digitale udstillinger i 2020 som følge af covid-19 nedlukningen.

- Museet har ikke en formidlingsstrategi. Museet oplyser, at den er under udarbejdelse. Museets Visionsplan 2021-25 indeholder imidlertid en række kort beskrevne udviklingstiltag på formidlingsområdet. Ifølge planen skal museet nytænke og aktualisere udstillingerne i Kulturmuseet i Vejle med en sammenhængende fortælling om Vejleområdet historie, udvikle ny udstilling ved Ravingbroen, og etablere et oplevelsescenter ved Egtvedpigens grav med informationsposter i det omkringliggende landskab i samarbejde med Vejle Kommune, Nationalmuseet og Aarhus Universitet m.fl. Vejle Kommune har afsat 20 mio. kr. til forskellige projekter, herunder arbejdet med et nyt oplevelsescenter ved Egtvedpigens grav. Formidlingens sammenhæng med den øvrige faglige opgavevaretagelse fremgår ikke af visionsplanen, og visionsplanens mål er ikke sat i relation til museets organisation og ressourcer. Visionsplanen er ikke operationaliseret i en handlingsplan, der sikrer niveau og udvikling i museets formidling.
- Museet ønsker i et øget omfang og tidligere i processen at inddrage brugerne i udviklingen af museets formidling. Museet har ansat ny medarbejder, som bl.a. skal have fokus på metoder til brugerinddragelse.
- Museet evaluerer dele af formidlingen systematisk. Museet oplyser, at det ønsker at opprioritere indsatsen.
- Museet havde i 2020 11 ansatte med kompetencegivende uddannelse inden for formidling. Museet indgår i faglige netværk og samarbejder om udviklingen af sin formidling. F.eks. samarbejdet Partners, hvor kunstmuseet skabte særudstilling i samarbejde med syv kunstnere og syv foreninger, og samarbejdet med Nationalmuseet om nyt oplevelsescenter ved Egtvedpigens grav.

b. Undervisning

- Museet tilbyder undervisningsforløb til børnehaver, grundskole og ungdomsuddannelser. Undervisningstilbuddene er koordineret med trinmål og læreplaner.
- Museet oplyser, at følgende antal hold har modtaget museets undervisningstilbud i 2019 og 2020:

	<u>2019</u>	<u>2020</u>
○ Antal hold fra daginstitutioner	5	0
○ Antal klasser fra grundskolen	137	51
○ Antal klasser fra ungdomsuddannelser	9	0
○ Antal klasser fra andre uddannelser	2	2

- Ingen elever/studerende har modtaget museets vejledning i forbindelse med opgaveskrivning i 2019-20.
- Museet har produceret to undervisningspublikationer inden for de sidste 5 år.
- Museet annoncerer sine undervisningstilbud via sin egen hjemmeside og skoletjenesten.dk. På skoletjenesten.dk er der pt. opslået i alt 19 forskellige tilbud fra Vingsted Jernalder, Kulturmuseet i Vejle og Vejle

Kunstmuseum). Skolernes ophold i Vingsted Jernalder strækker sig fra en enkelt dag til tre dage med overnatning på jernaldergårde.

- Museet har ikke formaliserede samarbejder med undervisningssektoren. Museet har haft et tæt samarbejde om udvikling af sin pædagogiske profil med den nationale skoletjeneste Undervisningstilbud fra Vingsted Jernalder er udviklet i samarbejde med det nationale Videnscenter for historie og kulturarvsformidling (Historie Lab).
- Skoler i Vejle Kommune kan søge kommunen om støtte til transport.

c. Brugere

- Museet oplyser at det i 2019 havde i alt 100.248 besøgende og 90.879 besøgende i 2020. Besøgstallet fordeles sig således på fysiske besøgssteder:

	<u>2019</u>	<u>2020</u>
○ Kulturmuseet i Vejle	21.221	11.095
○ Vejle Kunstmuseum	14.799	13.573
○ Vingsted Jernalder	12.146	12.896
○ Egtvedpigens grav	12.104	11.577
○ Tørskind Grusgrav	11.761	17.305
○ Randbøldalmuseet	5.430	4.378
○ Bindeballe Station	7.249	8.448
○ Ravingbroen	7.342	6.556
○ Vejle Vindmølle	7.836	4.691
○ Munkenes Teglovn	360	360

- Besøgende på digitale besøgssteder:

○ Museets web	260.000	300.000
---------------	---------	---------

- I 2019 deltog 2.358 i museets formidlingstilbud uden for museets besøgsadresser. I 2020 deltog 5.987.
- Museet har ikke samlet tilstrækkeligt med besvarelser til at generere en rapport for museet fra Den nationale brugerundersøgelse i 2020. Museet deltog i brugerundersøgelsen i 2019 ved Vejle Kunstmuseum. Den nationale brugerundersøgelse viser, at udstillingerne på kunstmuseet samlet set vurderes på samme niveau som gennemsnittet for alle landets museer. Muligheden for at lære noget nyt, brugeroplevelsen for børn og digital formidling i udstillingerne vurderes lavere end gennemsnittet. Medarbejdernes imødekommenthed og muligheden for at deltage aktivt vurderes over gennemsnittet. Andelen af brugere, som vil anbefale museet til andre ligger fire procentpoint under landsgennemsnittet. 91 % af museets brugere er fra Danmark og 84 % er fra Region Syddanmark og Region Midtjylland. 61 % af brugerne over 50 år.
- Museet anvender resultatet af brugerundersøgelsen i udviklingen af sin formidling og vil fremover supplere med egen databaseret brugerundersøgelse med henblik på undersøgelse af brugeradfærd i udstillingerne.

Det er tilfredsstillende:

- at museet driver en omfattende formidlingsvirksomhed med differentierede formidlingsformer målrettet forskellige målgrupper, og løbende udvikler ny formidling, herunder digitalt, som benyttes af mange besøgene.
- at museet har et varieret udbud af undervisningstilbud, der er koordineret med lærerplaner og trinmål, og som benyttes i stort omfang af grundskolen.
- at museet i væsentligt omfang har fastansatte medarbejdere med kompetencer inden for formidling og undervisning.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museet fortsat har et antal besøgssteder med utidssvarende udstillinger af svingende kvalitet.
- at museet ikke har et formaliseret samarbejde med undervisningssektoren og i begrænset omfang tiltrækker daginstitutioner og ungdomsuddannelser til sin undervisning.
- at museet ikke har indsamlet tilstrækkeligt mange spørgeskemaer til Den nationale brugerundersøgelse i 2020.
- at museet ikke har en formidlingsstrategi, som sætter konkrete mål for museets formidling og forbinder museets formidling til de øvrige museumsfaglige opgaver.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet i forbindelse med færdiggørelsen af en strategi for sin samlede virksomhed færdiggør sin strategi for museets formidling. Strategien skal sikre, at de formidlingsmæssige mål sættes i relation til museets organisation og ressourcer, og den skal omsættes i en handlingsplan, der sikrer niveau og udvikling i museets formidling. I forbindelse med udarbejdelsen af strategien bør museet overveje, hvordan museets enkelte besøgssteder bidrager til museets faglige profil, samt hvordan der sikres et ensartet kvalitativt niveau på alle museets besøgssteder.
- at museet som led i udarbejdelsen af sin formidlingsstrategi overvejer, hvordan museet også kan blive et attraktivt undervisningstilbud for daginstitutioner og ungdomsuddannelser og formalisere sit samarbejde med undervisningssektoren.
- at museet prioriterer at deltage i Den nationale brugerundersøgelse, sikrer at der indsamles tilstrækkeligt med spørgeskemaer og anvender resultaterne i udviklingen af formidlingen.

Samlingsvaretagelse

a. Indsamling

Museet er forpligtet til systematisk at indsamle genstande og anden dokumentation inden for sit vedtægtsbestemte ansvarsområde. Indsamlingen skal være baseret på en aktiv, men restriktiv praksis, der udspringer af museets forskning.

- Museets samling omfatter 54.000 inventarnumre i 2020. Tilvæksten i 2020 var på 400 numre, hvoraf 300 er indsamlet i relation til VejleMuseernes forskning. Museet har ikke udskilt genstande siden 2016, hvor 6.642 genstande blev udskilt i forbindelse med udskillelsen af Egnsmuseet i Vandel.
- Museets indsamling er baseret på en restriktiv, men aktiv og faglig reflekteret praksis, der er knyttet til museets forskning og formidling. Museet koordinerer sin indsamling og vil øge samarbejdet med andre museer og organisationer i strategiperioden.
- Museets samling indeholder ikke genstande eller kunstværker, som er underlagt klausuler eller uden forbindelse til museets ansvarsområde.

b. Registrering & Indberetning

Museet er forpligtet til at registrere og indberette sin samling til de centrale kulturarvsregistre: Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KiD). Registreringen skal ske efter fastlagte standarder, der muliggør udveksling af data nationalt og internationalt.

- 99% af museets samling er registreret digitalt, og 98% er indberettet til de centrale registre.
- Museet har udarbejdet retningslinjer for sit registreringsarbejde inden for hele museets ansvarsområde for planperioden 2014-17. I praksis er retningslinjerne fortsat gældende, og museet vil supplere dem med en ny vejledning for egen praksis i brug af SARA for hhv. kunst- og kulturhistorie.
- Museet angiver en museumsfaglig begrundelse for indsamlingen som en del af registreringen, og museet indgår i relevant fagligt netværk om registrering.
- Museets registratorer er uddannet til opgaven.

c. Bevaring

Museet er forpligtet til at bevare sin samling for eftertiden. Bevaringsarbejdet består af såvel en præventiv som udbedrende indsats i forhold til samlingens forsknings- og formidlingsmæssige værdi. Bevaring omfatter museets magasinering, sikring, tilsyn og konservering af samlingerne.

- Museet råder over 2 magasinlokalteter dels på Kunstmuseet dels i Fælles Museumsmagasiner i Vejle. Museet planlægger at nedlægge magasinet på Kunstmuseet og placere alle gense og værker i fællesmagasinet.
- Museet har i 2020 indberettet, at 90% af samlingen er i hhv. formidlingseget (45%) og stabiliseret (45%) tilstand, og at 10% er i hhv. behandlingskrævende (9%) og svært skadet (1%) tilstand.
- Der føres systematisk konserveringsfagligt tilsyn med samlingen, og der føres logbog i forbindelse med tilsynet.

- Konserveringscenter Vejle har til brug for Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurdering udarbejdet en konserveringsfaglig udtalelse om bevaringsforholdene på museets besøgssteder og magasiner. Det fremgår heraf, at bevaringsforholdene generelt er gode. VejleMuseernes primære udstillingsbygninger, Kulturmuseet og Kunstmuseet, har tilfredsstillende bevaringsforhold. Klimaanlægget i Kunstmuseet er blevet renoveret for nylig, og en fuldt udbygget klimamonitorering med rutiner og tiltag ved uregelmæssigheder er planlagt. Endvidere konstateres det, at der pga. de generelle klimaforandringer er forhøjet risiko for oversvømmelse på Kulturmuseet og Kunstmuseet, hvorfor det er ekstra vigtigt, at museets beredskabs- og værdiredningsplaner er opdaterede. Randbøldalmuseet er opvarmet, men ikke klimareguleret, mens Bindeballe Station hverken er opvarmet eller klimareguleret, hvilket giver problemer med bevaring af museums-genstande begge steder. Museets to magasiner har tilfredsstillende bevaringsforhold. Dog er det muligt at forbedre bevaringsforholdene i magasinet på Kunstmuseet, hvis magasinet alene indeholdt værker og ikke bliver brugt til pakkerum.
- VejleMuseerne arbejder systematisk med deres bevaringsforhold med løbende inddragelse af relevante bevaringskompetencer fra Konserveringscenter Vejle og Kunstkonserveringen Øst.
- Museet har en prioriteret bevaringsplan, som forholder sig til bevaring af såvel de fysiske samlinger som digitalt dokumentationsmateriale af samlingerne. Desuden indeholder planen en indsats i forhold til at føre tilsyn med uddeponerede værker og genstande.
- Museet har udarbejdet særskilte planer for sikkerhed, beredskab og værdiredning. Disse planer holdes løbende opdateret.

Det er meget tilfredsstillende:

- At museet arbejder professionelt og struktureret med deres bevaringsindsats.
- at museet har en bevaringsplan med prioriterede indsatser over de kommende år, der også omfatter bevaring af fysiske og digitale informationer om samlingerne, samt særskilte planer for sikkerhed, beredskab og værdiredning, som løbende holdes opdateret

Det er tilfredsstillende:

- at museet har en indsamlingsstrategi 2021-25 som dækker hele museets ansvarsområde.
- at museet fører tilsyn med uddeponerede kunstværker.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet færdiggør opdateringen af museets retningslinjer for registrering.
 - at museet følger bevaringscentrets anbefalinger.
-

Museumslovens kapitel 8

De statsanerkendte kulturhistoriske museer skal gennem samarbejde med plan- og fredningsmyndighederne arbejde for, at væsentlige bevaringsværdier sikres for eftertiden.

Vejle Museerne varetager opgaver i henhold til museumslovens kapitel 8 inden for såvel arkæologi som nyere tids kulturhistorie.

- Museet har et formaliseret og godt samarbejde med planmyndighederne.
- Museet har ikke afgivet høringsvar i forbindelse med planarbejdet i 2019 og 2020. Museet oplyser, at evt. udfordringer afklares med Vejle Kommune forud for høringsfasen.
- På det arkæologiske område tager museets indsamlingsstrategi udgangspunkt i det arbejde, som museet varetager i forbindelse med de lovbestemte kapitel 8 opgaver i deres arkæologiske ansvarsområde. Indsamlingen understøtter de satsningsområder, der er beskrevet i museets forskningsstrategi. Der er specielt fokus på de mest betydningsfulde lokaliteter i forhold til ansvarsområdet fx Jelling, Ravning og Egtved.
- Museet har ikke udarbejdet en strategi for det samlede arkæologiske arbejde, herunder de administrative opgaver forbundet med arkæologien, men oplyser, at der er lavet et internt udkast, som er ved at blive kvalificeret. Museet har ikke en undersøgelsesstrategi, interne strategier eller retningslinjer for det administrative arbejde og forvaltningen af de lovbestemte kapitel 8 opgaver. Museet oplyser, at dette materiale er under udarbejdelse.
- Museet arbejder professionelt med varetagelsen af det arkæologiske ansvar. Der er overordnet god dialog og generelt god varetagelse af museumslovens kapitel 8, dog skal museet løbende have fokus på korrekt budgettering og tilstrækkelig kvalitet i museets forundersøgelser.
- Museet arbejder løbende på at øge sine forskningsmæssige kompetencer gennem et bredt samarbejde med danske og internationale museer og universiteter.
- Museet oplever, at det kan være en udfordring for museet, at det er kommunalt ejet og samtidig skal være myndighed på det kommunale område.
- Museet inddrager borgerne i arkæologiske udgravninger.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har integreret arkæologien i museets forsknings- og indsamlingsstrategi 2021-25.
- at museet arbejder godt med de relevante lokaliteter/emner inden for sit ansvarsområde, og at den bygherrebetalte arkæologi hænger godt sammen med museets arkæologiske fokus og relaterer sig til de nationale arkæologiske strategier.
- at museet har et godt og formaliseret samarbejde med planmyndighederne og inddrages tidligt i processerne i forbindelse med planarbejdet.

- at museet agerer professionelt i relation til varetagelsen af det arkæologiske ansvar og af museumslovens kapitel 8, dog kan kvaliteten højnes ved at have fokus på korrekt budgettering og tilstrækkelig kvalitet i museets forundersøgelser.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet ikke har udarbejdet en undersøgelsesstrategi, interne strategier eller retningslinjer for det administrative arbejde og forvaltningen af de lovbestemte kapitel 8 opgaver.

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet færdiggør det igangsatte arbejde med en undersøgelsesstrategi og udarbejder interne retningslinjer for det administrative arbejde og forvaltningen af de lovbestemte kapitel 8 opgaver, med henblik på at sikre en tilstrækkelig kvalitet i museets forundersøgelser.

Baggrund

1. Kvalitetsvurderingsforløbet på VejleMuseerne 2021

Kvalitetsvurderingsbesøget fandt sted d. 21-22 september 2021

Tilstede var:

Fra VejleMuseerne:

Museumschef Flemming Hedegaard.

Forskningschef Mads Ravn.

Museumsinspektør Anders Horsbøl Nielsen.

Museumsinspektør Trine Grøne.

Museumsinspektør Charlotta Lindblom.

Fra Vejle Kommune:

Bestyrelsesformand og formand for Kultur- og Idrætsudvalget Dan Arnløv.

Direktør for Kultur og Sundhed Sofie Plenge.

Fra Slots- og Kulturstyrelsen:

Chefkonsulent Berit Fruelund Kjærside.

Specialkonsulent Jesper Stub Johnsen.

Specialkonsulent Lise-Lotte Bjerre.

Museumskonsulent Stine Haarløv.

I forbindelse med besøget blev museets udstillinger, magasiner, administrationslokaler mv. besigtiget.

2. Om Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger

Kvalitetsvurderinger er en del af Slots- og Kulturstyrelsens arbejde med at understøtte en kvalitativ og professionel udvikling af museerne og deres opgavevaretagelse.

Slots- og Kulturstyrelsen skal sikre, at museerne lever op til museumsloven samt de mål og standarder, der følger af politiske målsætninger for museumsområdet og samfundsudviklingen generelt.

Gennem de sidste atten år er der gennemført en række udredninger, analyser og undersøgelser, som på forskellig vis har sigte på udvikling af kvalitet, og som bidrager til at sætte standarder for museernes virksomhed. Det drejer bl.a. sig om:

Udredningen om bevaring af kulturarven (Kulturministeriet, 2003)

Udredning om museernes formidling (Kulturministeriet, 2006)

Forskningsstrategi for Kulturministeriets område (Kulturministeriet, 2009)

Internationale evaluering af den arkæologiske virksomhed (Kulturministeriet, 2010)

Den nationale brugerundersøgelse (Kulturstyrelsen, 2009-2019)

God ledelse af selvejende kulturinstitutioner (Kulturministeriet, 2011)

Udredning om fremtidens museumslandskab (Kulturministeriet, 2011)

Kulturministeriets digitaliseringsstrategi 2012 – 2015 (Kulturministeriet, 2012)

Disse udredninger, analyser og undersøgelser indgår i Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer.

Læs mere om kvalitetsvurderinger på Slots- og Kulturstyrelsens [hjemmeside](#).

Kvalitetsvurderingen indeholder Slots- og Kulturstyrelsens vurderinger af og anbefalinger til museets drift og fortsatte udvikling. Kvalitetsvurderingen giver museets kommunale tilskuds-ydere en viden om det enkelte museums virksomhed og de rammer, museet arbejder i.

Vurderingsgrundlag

Slots- og Kulturstyrelsens grundlag for at kvalitetsvurdere de statsanerkendte museer består af to dele: For det første museernes indberetninger til Slots- og Kulturstyrelsen, herunder bl.a. museets vedtægter, årsberetning, oversigt over forskningspublikationer samt museets indberetning til Slots- og Kulturstyrelsens museumsstatistik: "Danske museer i tal". For det andet et kvalitetsvurderingsmøde på museet, hvor museets bestyrelse og hovedtilskudsyder, der ofte er museets hjemkommune, deltager.

Der indgår tillige en ekstern sagkyndig vurdering af bevaringsforholdene for museets samling. Den sagkyndige vurdering er indhentet af museet som led i kvalitetsvurderingen.

Slots- og Kulturstyrelsen vurderer på ovenstående grundlag museets opgavevaretagelse og samlede virksomhed i forhold til fire kategorier:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Slots- og Kulturstyrelsens vurderinger og anbefalinger samles i en rapport, der sendes til museet og museets hovedtilskudsyder.

Opfølgning

Museet skal inden for tre måneder efter modtagelsen af rapporten fremlægge en plan for, hvordan det vil følge op på Slots- og Kulturstyrelsens anbefalinger. Slots- og Kulturstyrelsen skal godkende opfølgningsplanen.

Et år efter godkendelse af opfølgningsplanen gennemføres et opfølgningsmøde mellem museet og Slots- og Kulturstyrelsen. Museet skal forud for opfølgningsmødet redegøre skriftligt for status i museets arbejde med opfølgningen. Kvalitetsvurderingen forventes afsluttet efter opfølgningsmødet.